

ብዛዕባ ፈላሊዩ ኣድልዎ ምግባር መረኸታ

> መሰልካ ምፍላጥን ንዘለካ መረረ ቅሬታ ምፍትሒ ምድላው

ኣድልዎ ምፍጣር

ሰባት ካብ ርክብ ስጋዊ፣ ብዘይግቡኣ ምስቓይ ከምኡ'ውን ካብ ዓሌታዊን ሓይማኖታዊ ስም ምፅላም ጸገም ንከይበጽሕ ናይ ቪክቶሪያ ሕጊ ይክለኽል እዩ።

ኣድልዎ ምፍጣር ማለት ንዘኾነ ሰብ ብዘይግቡኣ ምስትገጋድ እዚ'ውን ቦቲ ዝሰዕብ ምክንያት ይኸውን፡

- ብዓሌታዊ፣ ብሕብረ ቐለም፣ ብትውልዲ መበቁሎ፣ ባሕላዊ ኣመጻጽኣ ወይካዓ ዝመጸሉ ዘር ትውልዲ
- ብሓይማኖታዊ እምነት ወይካኣ ብሓይማኖታዊ ምንቅስቓስ ተሳትፎ ብምግባር
- ኣካለጉድዓተኛ ዳተኛ፣ ሕማም ወይካኣ ጉድዓት ማለት ምስ ሥራሕ ዝተትሓዘ ዝበጽሓ ጉድዓት
- ወላዲ ብምኻን ወይካዓ ምክንኻን ውሃቢ ብምኻን፣ ንኣብነት፣ ንህጻውንቲ ወይካኣ ንካለ ስድራ ኣባላት ንምእላይ ሓላፍነት ስለዘሎም
- ብዕድመ፣ መንእሰያት ኾኑ ብዕድመ ኣበይቲ'ውን ወይካዓ ብሓፈሽኡ ምስ ዕድመ ምክንያት ጌርካ ዝመጽእ ኩነታት
- ጾታ
- ናይ ሥራሕን ሠራሕተኛ ምንቅስቓስ፣ ንኣብነት፡ ብዛዕባ መሰሎም ወይካዓ ኣብ ሥራሕ ንዘለዎም ማእረግ ምክንያት ጌርካ ነገራት ምኵሰኳስ
- ኢንዱትሪያል ምንቅስቓስ፣ ማለት ናይ ኢንዱስትሪ ድርጅት ኣባል ብምኻን ሓደ ናይ ንግዲ ማሕበር ወይካዓ ኣብ ኢንዱትሪያል ምንቅስቓስ ተሳትፎ ብምግባር ወይካዓ ብናይ ማሕበር ውሽጢ ንዘይምስታፍ ውሳኔ ምግባር
- ናይ ኣካል ገጽ፣ ማለት ከም መጠን ቕመት፣ ጨጉሪ ወይካዓ ብተፈጥሮ ንዘሎ ምልክታት ተበጊስካ
- ጥንሰቲ ብምኻንን ጡብ ብምጡብብካ
- ሕጋዊ ብዘኾነ ናይ ርክብ ስጋ ምንቅስቓስ
- ርክብ ስጋዊ ኣገላልጻ ወይካዓ ብጾታ ምፍላይ፣ ብክልቲኡ ጾታዊ ርክብ ስጋ ዝጥቐም ኾነ ሰብኣይ ምስ ሰብኣይ፣ ሰበይቲ ስ ሰበይቲ ርክብ ስጋዊ ዝገብሩ፣ ክልተ ጾታዊ ረኽብ ለዎ፣ ጾታዊ ረኽብ ዝቐየረ ወይካዓ ንዘይፍለጥ ጾታ

- ኩነታ ሓዳር፣ ተመርኡ ዘይተመሪኡ፣ ወይካዓ ከም ሰብኣይን ሰበይቲ ኾይኑ ብሓባር ዝነብር
- ናይ ፖለቲካ እምነት ወይካዓ ኣብ ፖለቲካ ምንቅስቓስ ውሽጢ ብዘኾነ ተሳትፎ ሰለዘይብሉ
- ካብዘም ናይ ግሊ ባህሪያት ውሽጢ ብሓዲኡ ዝተዛመደ ንዘለዎ ወይካዓ ክነብር ንዘኽእል ሰብ ክኸውን ይኽእል።

ከምኡ'ውን ርክብ ስጋዊ ምፍርራሕ ዘይ-ሕጋዊ እዩ። ብኢሜል ጾታዊ ኩነታት ምግላጽ ወይካዓ ርእይቶ ምሃብ፣ ከይደሌኻ ምትንካፍ ወይካዓ ንጋርክበ ስጋዊ ምሕታትን ብዘይግቡኣ መግለጺ ጾታዊ ምልጣፍ በዙይ ውሽጢ ዝካተት እዩ።

ኣድልዎ ምፍጣር ዘይሕጋዊ ዝኸውን ኣበይ እዩ

ኣብ ቪክቶሪያ ውሽጢ በዚ ዝሰዕብ ቦታ እንተተፈጸመ ዘይሕጋዊ ይኸውን፡

- መደቀሲ መጽለሊ
- ክለባት
- ትምህርቲ
- ሥራሕን ሠራሕተኛ፣ ማለት ናይ ትርፍ ሰዓት፣ ሙሉኡ መዓልቲ፣ ናይ ሓሓሊፋ ሥራሕ፣ ኮንትራትን ግዚያዊ ሠራሕተኛታትን ከምኡ'ውን ንሥራሕ ዝሥልጥኑ ሰባት ዘካተተ እዩ
- ኣቅሑትን ኣገልግሎታት
- መሬት ምሻጥን ስም ማዛወሪ
- ኣካባቢ መንግሥት
- ስፖርት።

ዓይነት አድልዎታት

ቆጥታዊ ዝኾነ ፈሊኻ አድልዎ ምፍጣር ዝመጽእ ሓደ ሰብ ብዘየክገብብ ክተኣናገድ እንከሎ ናይዚ ምክንያት'ውን ናይቲ ሰብ ባሕሪ ብሕጊ ዝተሓለወ ስለዝኾነ።

ጆርጅ/George ብናቲ ሞያ ሥራሕ ንምክንያድ እሞ ነቲ ተጸባዮ ቃለሕቶ ኣይሪኽቦን ናይዚ ምክንያት'ውን ዝመጸሉ ዓሊታዊ እዩ።

ብዘይቆጥታዊ ፈሊኻ አድልዎ ምፍጣር ዝመጽእ ኩሉ ሰብ ብሓደ ዓይነት መገዲ እናተኣናገደ እንከሎ የግዳስ ንዝኾነ ሰብ ከምዝጉዳእ ምግባር ናይዚ ምክንያት'ውን ብናይቲ ግለሰብ ባህሪ እዩ።

ናይ ግሊ ቸካት ቅድሚ ቅቡል ምግባር እቲ ናይ መጋዘን ሓላፊ ናይ ኩሎም ዓሚላት መንጃ ፍቓድ ክሓትት ኣለዎ፤ ይኹን'እምበር ራመሽ/Ramesh መንጃ ፍቓድ የብሉን ናይዚ ምክንያት'ውን ናይ ምርኣይ ጸገም ስለዘለዎ እዩ።

ንኣድልዎ ምፍጻም ተባሂሉ መረዳእታ ምስታት

ባናይ አድልዎ ኣፈጻጸሚ መንገዲ ንክትጥቀም ተባሂሉ ብዛዕባ ዝኾነ ሰብ ብሕታዊ ገጸ ባህሪያት መረዳእታ ምስታት ዘይሕጋዊ እዩ።

ኣብ እዋን ሥራሕ ቃለሕቶ ኣልይ/Ally ብዛዕባ ሓዳር ምግባራ ወይካዓ ዘይምምራዕዎ ተሓቲታ ብድሕሪኡ'ድግ ህጻውንቲ ንምውላድ ዕላማ እንተሃልዩዎ ተሓቲታ። ዋላ እኳዕ ነቲ ሥራሕ ቦታ ጽቡቕ ሰብ እንዳሃለዎት ይኹን እምበር እቲ ሥራሕ ንኣልይ/Ally ኣይተውሃባን እዩ።

ስም ምጽላም

ስም ምጽላም/ምክፋኣ ባህሪ ንካልኦት ንክትጸልእ፤ ከይተክብር ወይካዓ ንሓደ ሰብ ወይካዓ ንዝተጎጀሉ ሰባት ንክተሰቓይ ምድፍፋእ፤ ናይዚ ምክንያት'ውን ብዘለዎም ዓሌት ወይካዓ ሓይማኖት ብምብጋስ ይኸውን።

እዚ'ውን ብጽሑፍ፣ ብኤሌትሮኒክስ መስመር ጌርካ ንዝኾነ ዓሌታዊ ወይካዓ ሓይማኖታዊ ጉጅለ ናይ ሁከት ባእሲ፣ ጠባይ ንክተርእይ ዘካተተን እሞ ካልኦት ሰባት'ውን ብናቶም ክሃረቡን ክጸልኩን ሁከት ክፍጠረሎም ምግባርን ኣብ ንብረቶም'ውን ሓደጋ ንክበጸኡ ናይ ሓሶት መልእክቲ ብምሰዳድ እቲ ሽግር ክገድድ ይገብር።

ከምኡ'ውን ናይ ካልእ ሰብ ስም ንክተጸልም ምፍቓድ ወይካዓ ሓገዝ ምሃብ ዘይሕጋዊ እዩ፤ ንኣብነት፡ ብዛዕባ ናቶም ናይ ጽሑፍ ሕትመት ወይካዓ መረዳእታ ብምብታን ይኸውን።

ሓደሓደ ባህሪያት ብግቡእን ብጽቡቕ እምነት እንተተጌሩ ማለት ከም ብዛዕባ ዓሌታዊ ብመራኽቢ ብዙሓን ሪፖርት ምጽሓፍ ከም ስም ምጽላም ከይቆጸር ይኸእል። ብዛዕባ ሓደ ሰብ ዓሌት ወይካዓ ሓይማኖት ሓደሓደ ርእይቶታት ወይካዓ ቀልዲታት ከም ስም ምጽላም ከይቆጸር ይኸእል፤ ይኹን'እምበር በቲ ሕጊ ከምዝተጠቀሶ ኣብቶም ሸሞንተ ሕዝባዊ ሕይወት ደንቢታት ውሽጢ ሓደ ኣብ ሥራሕ እንተዊእሉ አድልዎ ምፍጣር ክኸውን ይኸእል።

ንሓደጋ ምቅላዕ

እዚ ሓደ ሰብ ጎዳኣ ንዝኾነ ነገር ክቃላዕ እዩ ናይዚ ምክንያት'ውን ብዛዕባ ናቶም መሰላት ብምዘራብ፤ ኣንጻር ንሶም ቅረታ/ክሲ ብምግባር ወይካዓ ካልእ ሰብ ንክኸሰም ሓገዝ ብምሃብ እዩ። ከምኡ'ድግ ንሓደጋ ምቅላዕ ዘይሕጋዊ እዩ።

ነቲ ኮሚሽን/Commission ቅሬታ/ክሲ ምድላው

ብርክበ ስጋዊ መጥቃዕቲ፣ ብሓደጋ ምቅላዕ ወይካዓ ስም ብምጽላም ኣንጻራዊ ብዝኾነ መገዲ አድልዎ ተጌራለይ እልካ እንተሃሲብካ ኣዘራርቡና። ብዛዕባ ቅሬታ/ክሲ ምድላው ከይዲ ዝምልከት መረዳእታ ክንልእኸልኩም ንኸእል ኢና። ክንሕግዘኩም እንተዘይኸእልና ክሕግዘኩም ናብዝኸል ኣካል ንምሰዳድ ንፍትን ኢና።

ከምኡ'ውን ብደብዳቤ ወይካዓ ብኢሜል ጌርካ ምሰዳድ ወይካዓ ኣብናትና መስመር ናይ ቅሬታ/ክሲ መዳለዊ ቅጥዒ መሊእኻ ነቲ ቅሬታ/ክሲ ናባና ምእታው ይኸእል እዩ። ብናትኻ ቋንቋ ጌርካ ንዘለኩም ቅሬታ ምድላው ይኸእል ወይካዓ ስልኪ ደውሉልና እሞ ንዘለኹም ቅሬታ ብምጽሓፍ ክንሕግዘኩም ንኸእል ኢና። ቅሬታ ቅሬታ/ክሲ ናባና ምእታው ኣየድሊን ከምኡ'ውን ነዙይ ቅሬታ ክተዳልው ናይ ሕጊ ጠበቃ ኣየድሊን እዩ።

ንዘለኩም ቅሬታ ምእንታን መፍትሒ ክረክብ እቲ ኮሚሽን/Commission ክሕግዘኩ ይፍትን እዩ፤ ይኹን'እምበር ንኣኹም ኾነ ወይካዓ ቅሬታ ንዘቅረቡኩሉ ውልቀሰብ ወይካዓ ድርጅት ጥብቅና ጠጠው ኣይንብልን ኢና።

ኣብ ቅሬታ ዝኣትወሉ ግዜ፣ ብዛዕባ ዘለኹም ክሲ/ቅሬታ ኣዘራርቡ እሞ ዝበለጸ ሓበሬታ ምእንታን ክሕቡና ክንሓትት ንኸእል ኢና። ንዘለኹም ቅሬታ በእርቂ ምድርዳር ኣቢሉ መፍትሕ ንክረክብ ምፍታን ኣዘራራብካ እሞ እቲ ጸገም ብከመይ መፍትሒ ክረክብ ከምዘደለዩ ክንዘራርቡኩም ንኸእል ኢና።

ብሓረሽኩ አንጻር ቅሬታ/ክሲ ብዝገበርኩሙሉ ውልቀሰብ ወይካዓ ድርጅት እቲ Commission ኮሚሽን የዘራርብ እዩ፤ ስለዙይ ናትኩም ክሲ ቅዳሕ ወረቀት ምሃብን ንዘለዎም ርእይቶ ምሕታት ይኸውን። ንሳቶም'ውን እንታይ ከምዝበሉ በቲ ክሲ ምሳሽ ወረቀት ተጌሩ ነፍልጥ ኢና።

አብ ሓደሓደ ጉዳያት ንምውሳኔ ንናትኩም መረረ ቅሬታ ክነሰተናግድ ንክእል ኢና። እዚ ኩነታ ክፍጠር እንከሎ ንምንታይ ከምዝኾነ ክተብራርሎልና ነዛርበኩም ኢና።

አብ መብዛሕትኦ ጉዳያት ብእርቂ ምድርዳር አቢሉ እቲ ቅሬታ መፍትሕ ንክረክብ ንክኹም፤ ቅሬታ ንዝገበርኩሙሉ ውልቀሰብ ወይካዓ ድርጅት ንምሕጋዝ ንፍትን ኢና። ናይ እርቂ ምድርዳር ብአካል ቀሪብካ ኣኼባ፤ ብተለፎን ምይይጥ ወይካዓ ብኢሜል ወይካዓ ብፖስታ መልእኽቲ አቢልካ ኣማኻሪ ብዘለዎ ምክያድ ይኻእል እዩ። ነቶም ቅሬታ መፍትሒ ንምርካብ ዝኻእለሉ ብዙሕ መንገዲታት ክነብሩ ይኽእሉ፤ ንኣብነት፤ ይቐርታ ብምሕታት፤ ንፖሊሲ ብምልዋጥ፤ ንሠራሕተኛ ሥልጠና ብምሃብ ወይካዓ ካሕሳ ብምሃብ ይኸውን።

ብዛዕባ ኮሚሽን/Commission

ናይ Victorian Equal Opportunity and Human Rights Commission ዘይጽግዕተኛ ናጻ ዝኾነ ሕጋዊ ኣካል ክኸውን እንክሎ ብሰለሰተ ሕጊታት ዝተመሰረተ ሓለፍነት ኣለዎ፡

- *Equal Opportunity Act 2010*
- *Racial and Religious Tolerance Act 2001*
- *Charter of Human Rights and Responsibilities Act 2006*

ብናይ Commission ኣገልግሎታት ውሽጢ ዝካተት፡

- ብናጻ ናይ ተለፎን ሕቶ መዳለዊ መስመር
- ብናጻን ግቡእ ዝኾነ ናይ ክትዕ መዕገቲ ኣገልግሎት
- ብዛዕባ እድል መሰል ማእርነት፤ ናይ ዓሌታዊን ሓይማኖት ስም ምጽላም ከምኡ'ውን ብዛዕባ Charter of Human Rights and Responsibilities ውህብቶ መረዳእታን ትምህርቲ
- ትምህርቲ፤ ሥልጠና ከምኡ'ውን ናይ መማኽርቲ ኣገልግሎታት እዮም።

ብዛዕባ እድል መሰል ማእርነትን ሰብዓዊ መሰላት መረዳእታ ንምርካብ በጃኹም በዚ ዝሰዕብ ኣዘራርቡ።

ንኣና ንክተዛርብ፡

ሕቶ መዳለዊ መስመር፡ 1300 292 153

ኣስተርጓምቲ፡ 1300 152 494

ኢሜል፡ enquiries@veohrc.vic.gov.au

Level 3, 204 Lygon Street, Carlton Victoria 3053

ስልኪ፡ 1300 891 848

ፋክስ፡ 1300 891 858

ናይ ምዘራብን ምስማእን ጸገም ንዘለዎ/TTY፡ 1300 289 621

ብዌብሳይት፡ humanrightscommission.vic.gov.au

አብ መስመር ናይ ቅሬታ መዳለዊ ቅጥዒ፡ humanrightscommission.vic.gov.au/complaints

ዘይናተይ ምባል፡ እዚ መረዳእታ ከም መምርሒ ሓበሬታ ተጻሒሩ ዝወጸ እምበር ንናይ ሕጋዊ ዝኾነ ምክሪ ኣይትኸእን እዩ።

